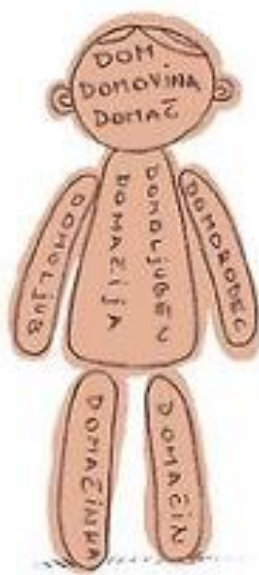

1. Preberi besede.

-dom-

-pis-

Odgovori.

a) Ali so besede v posameznem liku enake, različne ali imajo enak en del?

En del imajo enak.

b) So si besede v posameznem liku podobne po videzu ali tudi po pomenu?

Podobne so si po videzu in po pomenu.

Na črto pod ilustracijo napiši tisti del besede, ki je enak v vseh besedah znotraj posameznega lika. Izberi med: -rok-, -pis-, -knjig-, -dom-.

Preberi povedi in dopolni.

Na črti sem napisal -dom- in -pis-. Tak del besede imenujemo koren.

2. Besedam določi koren in ga napiši.

domovina, domač, domačija, domačin, udomačen -dom-

Kaj imajo besede še skupnega razen korena? Ali so povezane z besedo *dom*?
Povezane so tudi po pomenu. **Da.**

Dopolni.

Tisti del besede, ki nosi njen osnovni pomen, je koren

3. Razmisli in odgovori.

a) Ali imajo besede *pisanje, pisalo, pisarna* kaj skupnega? **Da. Koren -pis- in pomen.**

b) Kaj pa besede *roka, rokav, rokavica*? **Da. Koren -rok- in pomen.**

c) Ali imajo besede *knjiga, knjigica, knjigarna* kaj skupnega? **Da. Koren -knjig- in pomen.**

Preberi povedi in ju dopolni z besedo *istim* ali *različnim*.

Besede z istim korenem so pomensko povezane. Pravimo jim besedna družina.

4. V besedah iz iste besedne družine obkroži koren in ga prepisi.

a) bolečina, bolezen, obolelost, obolenje, bolan -bol-

b) medenjak, medica, medicina, med, meden -med-

c) darilo, nadarjenost, obdaritev, darovanje, darovalec -dar-

5. K besedam s podčrtanim korenem pripiši besede, ki spadajo v isto besedno družino kot dane besede.

a) glavnik – glava, naglaven, glavniček, zaglavje ...

b) mizar – mizarstvo, mizarški, namizen, omizje ...

c) gledalec – gledališče, gledališki, gledanje, oglednik ...

č) pogovor – govornik, govorica, odgovor, govorjenje ...

6. Napiši nekaj besed s korenem *-zdrav-*.

zdravnik, zdravje, zdravilo, ozdravljen ...

7. Ali beseda *lepilo* spada v isto besedno družino kot besede *lepota, lepotica, lepotičenje*? Pojasni.

Ne. Beseda lepilo pomensko ni povezana z ostalimi besedami.

8. V vsaki vrsti je beseda, ki ne spada v isto besedno družino. Prečrtaj jo.

- a) ~~ledvica~~, leden, led, ledenica, sladoled
 b) deževje, ~~dežurstvo~~, dežnik, dež, deževen
 c) prevoz, vozniški, nadvoz, ~~vozeč~~, voziček

9. Preberi besede.

povodenj, ljudje, hodnik, pohod, ljudstvo, vodovod, prehod, vodica, ljudski

Preglednico dopolni tako, da zgornje besede združiš v besedno družino.

povodenj	ljudje	hodnik
vodovod	ljudstvo	pohod
vodica	ljudski	prehod
KOREN: -vod-	KOREN: -ljud-	KOREN: -hod-

Besedni družini določi tudi koren.

10. Razmisli in odgovori.

- a) Kaj poimenujejo besede *nogavica*, *nožica*, *vznožje*?
nogavica – oblačilo za nogo, *nožica* – majhna noga, *vznožje* – del ležišča, kjer so noge
 b) Ali so povezane z besedo *noga*?
 Da.
 c) Ali spadajo v isto besedno družino? Pojasni.

Do podobne zamenjave glasu v korenu pride tudi v besedah
knjiga – *knjižica*,
roka – *ročica*.

Napiši koren teh besed. *-nog-* _____

11. Tvoril besedno družino.

- a) -knjig-: *knjižničar*, *knjiga*, *knjigarna*, *knjižica*, *knjižnica* ...
 b) -sneg-: *sneguljica*, *snježak*, *snežiti*, *sneženje*, *snegobran*, *zasnežen* ...

10. a) *nogavica* - oblačilo za nogo, *nožica* - majhna noga, *vznožje* - del ležišča, kjer so noge
 b) Da. Pomensko so povezane med seboj.
 c) Da. Spadajo v isto pomensko družino, ker imajo enak koren (-nog-) in so pomensko med seboj povezane.

11. a) *knjiga*, *knjigarna*, *knjižica*, *knjižnica* ...
 b) *snežiti*, *sneženje*, *snegobran*, *zasnežen* ...

Dopolni in pomni.

Besede so po navadi iz več delov: npr. *pis-mo*, *glav-nik*.

Tisti del besede, ki nosi osnovni pomen besede, imenujemo **koren**.

Besede *pismo*, *pisalo*, *pisatelj*, *pisama* imajo koren **-pis-**.

Besede, ki imajo isti koren in so pomensko povezane, spadajo v isto besedno **družino**.

Janja Vidmar: Matic in Blažka

V zvezek napiši **avtorja in naslov** ter naredi naslednje naloge:

 V **dveh povedih** zapiši, o čem pripoveduje besedilo.

Besedilo pripoveduje o revni deklici Blažki, ki se trudi zmagati na tekmovanju v izdelavi mask, da bi prejela nagrado - krofe. Pri tem ji želi pomagati tudi sošolec Matic, ki razume Blažkino stisko.

 Kaj misliš, je **tematika** tega besedila? (Kaj te skuša besedilo naučiti?)

Sočutje (empatija) in medsebojna pomoč tistim, ki to resnično potrebujejo.

 Glavna oseba je Blažka. Kako jo je poimenoval sošolec?

Sošolec je Blažko klical *Flaška brez zamaška*.

 Se ti zdi sošolčevo poimenovanje ustrezno ali žaljivo? Zakaj?

Sošolec je bil do Blažke zelo žaljiv. Deklica je zbirala star papir, da bi preživela družino, Blažkini sošolci pa so to izkoristili za žalitve in poniževanje.

 Kako bi ti ravnal, če bi nekdo tako imenoval tvojega sošolca ali sošolko?

Različno.

Na primer: Sošolca bi ustavil, mu povedal, da smo si ljudje med seboj različni, da Blažkine situacije ne pozna in namesto, da se nad njo verbalno izživlja, bi ji lahko raje pomagal.

📖 Zakaj misliš, da je Matic želel, da bi v zbiralni akciji starega papirja **izdelavi najboljše pustne maske** zmagala ravno Blažka?

Matic je želel Blažki pomagati pri njeni družinski stiski, zato se je odločil, da ji pomaga zmagati na tekmovanju v izdelavi najboljše pustne maske, kjer zmagovalec prejme ducat krofov.

📖 Kako bi ravnal, če bi bil v tvojem razredu nekdo tak, kot je Blažka?

Različno.

Na primer: Pomagal bi mu, se skušal z njim pogovoriti, stal bi mu ob strani.

Primerjaj prebrano besedilo iz berila z besedilom, ki si ga prebral prej (**v zvezek odgovori na vprašanja**):

📖 V zvezek zapiši **naslov in avtorja** besedila iz berila.

Christine Nöstlinger: *Debela Nela in zavaljeni Jani*.

📖 V **dveh povedih** zapiši, o čem pripoveduje besedilo.

Besedilo pripoveduje o deklici Neli, ki ji je uspelo močno shujšati, zaradi česar je pridobila zanimanje sošolcev, predvsem prijatelja (fanta) Janija. Zatem dobijo novega sošolca, Franca, ki je močnejše postave in Neli ga edina lepo sprejme v razred.

📖 Kaj misliš, je **tematika** tega besedila? (Kaj te skuša besedilo naučiti?)

Tematika besedila je medsebojna drugačnost. Zgodba govori o sprejemanju drugačnosti od sebe, empatiji (sočutju), strpnosti.

📖 * Kaj misliš, v čem sta si besedili med seboj podobni (primerjaj Blažko in Franca)?

Obe besedili pripovedujeta o težavah mladostnikov, s katerimi se srečuje tudi marsikdo v resničnem svetu. Ljudje medsebojno drugačnost težko sprejemamo, zato je tudi odziv okolice pogosto za drugačne žaljiv - sošolci so žalili Blažko in Franca.